

יעל כהן-פארן

סיעת המחנה הציוני, יו"ר-שותפה
בשדולה הפרלמנטרית למען זכויות
בעלי החיים

נמיות וחיתולי בית הן מראה שכיח בטיילת שלאורך המצוק החופי בנתניה | צילום: רועי טלבי

תוכן זה הוא חלק מרב-שיח. לחצו כאן לדיון המלא

בבית, במשק ובבר – זכויות בעלי חיים והקונפליקטים ביניהן

11 באפריל, 2016

גיליון אביב 2016 / כרך 7(1)

מבוסס על ריאיון עם ח"כ יעל כהן פארן

זכויות בעלי חיים הן אחד מהנושאים המרכזיים שבחירתי לקדם במהלך כהונתי בכנסת. כמי שבאה מהעולם הסביבתי, אני מכירה בקונפליקט הקיים במקרים מסוימים בין זכויות בעלי החיים לבין שמירת טבע, אם כי בחודשי כהונתי עדיין לא נאלצתי לקבל החלטה המצריכה הכרעה ביניהן.

העיסוק בזכויות בעלי חיים כולל לא רק דאגה לחיות הבית אלא גם לחיות הבר, ויותר מכול, מבחינתי, לרווחת חיות המשק. לדוגמה, יש צורך דחוף ברפורמה בגידול עופות. שטח של כ-400 סמ"ר לכל תרנגולת כלול משמעו תנאי מחיה מחפירים. הגדלת השטח המינימלי ל-750 סמ"ר, כמוצע ברפורמה, תשפר במעט את איכות חייהן. השינוי המוצע יחייב את המדינה לתמוך במגדלים, ואכן יש לכך נכונות מסוימת, אך מצד שני המנטרה של שר האוצר, בדבר הורדת מחירים והגדלת מכסות, מקשה על המאבק לשיפור תנאי המחיה. ביטול האסדרה ומעבר לשוק חופשי עלולים להביא להיעדר אסדרה גם ביחס לתנאי מחיה נאותים מינימליים לבעלי החיים במשק.

להטמעת עקרונות של צער בעלי חיים בשיטות הגידול של חיות המשק יש פוטנציאל להביא לשינוי גדול בתחום זה. לצערי זה לא קורה, משום שהאחריות על יישום חוק צער בעלי חיים נמצאת במשרד החקלאות, הנתון בעניין זה בניגוד אינטרסים. לדעתי, אפשר לשנות את המצב, והעברת האחריות בנושא למשרד להגנת הסביבה צריכה להיות הצעד הראשון בדרך לשינוי.

זכויות בעלי חיים יוצרות לעתים קונפליקט עם העולם הסביבתי. לדוגמה, הסביבה שלנו כוללת גם חתולים. אוהבי בעלי החיים מסתכלים על כל חתול וחתול כעל נפש. אני מבין ללב אוהבי בעלי החיים, ותומכת בהרחבת פעולות הסירוס והעיקור. צמצום האוכלוסייה צריך להיעשות במבט צופה פני עתיד – לא להרוג את הדור

הקיים, אך כן למנוע גידול יתר בדור הבא. לצערי, המדינה עדיין אינה מוכנה לתקצב כראוי פעולות אלה. אמנם אי אפשר להתעלם מהבעיות הנוצרות כתוצאה מהממשק בין חיות הבית וחיות הבר, אך הרג חתולים הוא צעד קיצוני שאינו תואם את גודל הנזק. אם יוכח שהחתולים הם הגורם הראשון במעלה להשמדת חיות בר, אז אכן יהיה צורך לשקול צעד שכזה. אך הסתכלות רחבה על כלל התמונה מראה שיש גורמים רבים המאיימים על חיות הבר (הרס בתי גידול וקוטנם, אבדן שטחים פתוחים, שימוש בחומרי הדברה וכדומה), ולכן לא נכון להתמקד בנזקי החתולים.

אני תומכת בהצעת החוק להגדלת הקנס שיוטל על בעלים של כלב שאינו מסורס ושל כלבה שאינה מעוקרת (דרך אגרת חיסון הכלבת השנתי או במקרה שהכלב נמצא משוטט), וזאת כדי לחזק את ההנעה של בעלי הכלבים למנוע התרבות יתר (הערת המערכת: ביום עריכת הריאיון הפילה ועדת השרים לחקיקה מספר חוקים שקשורים לרווחת בעלי חיים, ובהם ההצעה לקנס בעלי כלבים לא מסורסים. רק שר החקלאות אריאל השתתף בדיון).

במובנים מסוימים, האפשרות לצמצם את המתח בין שמירת טבע לבין זכויות בעלי החיים קלה יותר כשמדובר בחיות בית, כי תקצוב ראוי לעיקור ולסירוס נרחבים בכל המדינה מצמצם את ההתרבות ואת הבעיה. לעומת זאת, טיפול במינים פולשים הוא אתגר אמתי לעוסקים במלאכת שמירת הטבע. כשיש מין פולש, שגורם נזק אקולוגי משמעותי ואבדן של פרטים ומינים רבים, אזי יש למצוא פתרון יעיל לצמצום אוכלוסייתו. לי אין סנטימנט אישי לכל דררה ודררה. נוסף על כך, יש לשים דגש על אזורי החיץ שמחוץ ליישובים, שם נמצאות רוב חיות הבר. צריך למנוע את זליגתן של חיות הבית אל אזורי החיץ ומחוצה להם.

את המתח בין זכויות בעלי חיים לבין שמירת טבע אפשר גם להבין דרך הסתכלות על מגמות שינוי בחברה הישראלית בשנים האחרונות. העלייה במודעות לזכויות בעלי החיים (כמו גם לנושאי צדק חברתי) והאקטיביזם, הרדיקלי לעתים, משקפים שינוי תודעתי ביחס לאלה הנמצאים כרגע בשוליים, או שמא – אחרונים בשרשרת המזון, תרתי משמע. מקורו של השינוי העמוק הוא באנשים 'למטה', כאשר 'למעלה' ניצב לובי חזק ביותר. בו בזמן, 'איכות הסביבה', נפגעה מאימוצה על-ידי המיינסטרים, והעיסוק בנושאים 'רכים' (כמו מחזור) דוחק מהשיח הסביבתי סוגיות קשות, כמו תמותה מסרטן עקב זיהום מהמפעלים במפרץ חיפה.

חתול בית שלכד מכרסם. אינסטינקט הציד של חתול הבית אינו תלוי במידת ההאכלה והטיפול שהוא מקבל מבעליו | צילום: אורן בן גיגי